

Nr 59

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion angående skatteavdrag för bidrag till vetenskaplig verksamhet.

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II: 421, av herr *Kollberg*, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att till punkt 1 av anvisningarna i 20 § kommunalskattelagen skall fogas ett andra stycke med följande lydelse:

»Bidrag till vetenskaplig verksamhet betraktas som omkostnad, för vilken avdrag enligt denna paragraf medges, försåvitt verksamheten icke uppenbarligen saknar betydelse för förvärvande och bibehållande av den skattskyldiges intäkter.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionen framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför inte lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Vid beräkning av inkomsten från särskild förvärvskälla skall enligt 20 § kommunalskattelagen från förvärvskällans intäkter avräknas alla omkostnader under beskattningsåret för intäkternas förvärvande och bibehållande. Avdrag må därvid icke ske för den skattskyldiges levnadskostnader och därtill hänförliga utgifter.

I praxis har avdrag för bidrag till vetenskaplig undervisning och forskning inte ansetts kunna medgivas, såvida bidraget inte lämnats av rörelseidkare till teknisk-vetenskaplig forskning inom den bransch, som rörelseidkaren företräder. Icke heller har avdrag medgivits för gåvor till sociala institutioner.

Av innehållet i *den förevarande motionen* må här återges följande.

Motionären framhåller, att i ett samhälle, vars näringsliv till väsentlig del är baserat på enskilt initiativ, ligger avgörandet i fråga om avvägningen av investeringar i produktionsfrämjande vetenskap lika väl som av andra investeringar till väsentlig del hos företagen och deras organisationer. Såvitt gäller sådan vetenskaplig verksamhet, som är direkt inriktad på en ökning av näringslivets prestationsförmåga, är det företagen och deras organisationer, som beräknar få nyttan av det vetenskapliga arbetet eller åtminstone en väsentlig del därav och som kan förväntas vara i stånd att bedöma, om pengarna bör sättas in för att ge mest utsikt till återbäring, och

alt påtaga sig kostnaderna. På grund härav måste det anses vara av stor vikt, att det i varje fall inte lägges hinder i vägen för företag, som finner lönsamt och finansiellt möjligt att anslå medel till sådan vetenskaplig verksamhet, som de finner lönande. Rådande praxis i beskattningshänseende omöjliggör eller försvårar emellertid samma slags investeringspolitik från företagen gentemot vetenskapen som gentemot konkurrerande investeringsobjekt, exempelvis egna anläggningar och egen arbetskraft. För det *första* förloras avdragsrätten, om mottagarens verksamhet är av *allmän* natur. Härigenom motverkas bidrag till framför allt vetenskapsområden, vilka är av grundläggande natur eller eljest av betydelse för näringslivet i dess helhet eller åtminstone ett flertal branscher. Denna effekt av rättstillämpningen framstår som särskilt olycklig med hänsyn till att enligt rådande uppfattning just dylika vetenskapsområden synes inge de största förhoppningarna om lönsamhet. För det *andra* föreligger särskilda svårigheter att få avdrag för bidrag till den vetenskapliga *undervisningen* i motsats till forskning. Även på denna punkt är gällande praxis ägnad att väcka betänkligheter. Vetenskaplig undervisning förutsätter att lärarna bedriver forskning. Även på annat sätt griper forskning och undervisning personellt och sakligt in i varandra, och det är sålunda både teoretiskt och praktiskt omöjligt att göra någon skillnad dem emellan, om åsyftat resultat skall ernås. Vid sidan av forskning och undervisning finns för vetenskapen andra arbetsuppgifter, vilka även de måste utföras om näringslivet skall kunna tillgodogöra sig de tjänster som vetenskapen kan lämna. Mellan forskningsresultaten och deras praktiska utnyttjande ligger flera led — publikation, undervisning, utvecklingsarbete m. m. — vilka samtliga måste fungera tillfredsställande, om bidragen skall få full verkningsgrad.

Näringslivets investeringar i vetenskap är sålunda underkastade långt snävare skatteregler än de investeringar i annat — materiella nyttigheter och arbetsprestationer av anställd personal — vilka ingår som ett normalt led i förvärvsverksamheten. Detta förhållande är ägnat länka in investeringarna i felaktiga banor och medför men för det svenska näringslivets fortsatta utveckling och upprätthållandet av sysselsättningen.

Grunden till skattedomstolarnas restriktiva praxis synes vara, att det icke ansetts styrkt, att de för närvarande icke avdragsgilla bidragen till vetenskap i tillräcklig grad motsvaras av egennyttan för bidragsgivaren. Bidragen har av denna anledning hänförs till levnadskostnader och alltså behandlats på samma sätt som exempelvis bidrag till allmännyttiga ändamål. Denna uppfattning torde i sin tur sammanhänga med den för såväl vetenskaplig undervisning som mer allmänt inriktad vetenskaplig forskning gemensamma egenskapen, att det är svårt att med bestämdhet förutsäga, huruvida undervisnings- och forskningsresultaten kommer just bidragsgivaren till godo i sådan utsträckning, att bidraget vid en efterhandsbedömning finnes motiverat. Denna motivering för praxis anser motionären emellertid icke vara härande. Beträffande alla slags investeringar gäller att nyttan kan helt eller delvis komma att tillfalla utomstående.

Ehuru mekanismen för överföring av nyttan av en investering från det investerande företaget till andra parter kan förete vissa olikheter vid investeringar av skilda slag, är dock för alla slags investeringar gemensamt, att åtminstone en del av nyttan regelmässigt frångår det investerande företaget och utsprides inom näringslivet. Och om risken för dylik »spridning» av nyttan skulle anses särskilt stor vid investeringar i vetenskap, bör här emot vägas den likaledes särskilt goda lönsamheten å dylika investeringar. Ur denna synvinkel framstår som omotiverat att tillämpa snävare skatte-regler för bidrag till vetenskap än för investeringar av annat slag.

En hävdvunnen princip i svensk beskattningsrätt, ofta ifrågasatt men hittills upprätthållen, är att avdrag medgives endast för kostnaderna för inkomst-ens förvärvande men däremot icke för utgifter för allmännyttiga ändamål. Det har av bevillningsutskottet städse framhållits, att främjandet av behjäl-tansvärda eller eljest allmännyttiga ändamål inte borde ske i form av lättna-der vid beskattningen utan i förekommande fall genom direkt bidrag från statens sida. En uppmjukning av nuvarande behandling av de här ifråga-varande bidragen till vetenskap innebär emellertid icke någon avvikelse från nyssnämnda princip. Det är icke fråga om allmännyttiga bidrag i vedertagen mening utan på sin höjd om ett slags vid varje investering ofrånkomlig in-komstöverföring till näringslivet i övrigt. Ur fiskal synvinkel innebär den omständigheten, att nyttan av ett bidrag till vetenskap delvis kan komma att frångå bidragsgivaren och i stället hamna annorstädes inom näringslivet, följaktligen inte att beskattningsunderlaget minskats. Den innebär endast, att skatten i viss mån kommer att betalas av annan eller andra än bidragsgiva-ren, och det offentliga fränhänder sig icke någon del av sin bestämmande-rätt över det samlade skatteunderlaget.

Om en ändring av nu gällande rätt enligt det ovan anförda synes böra komma till stånd, återstår att avväga de nya reglerna på ett sätt, som tillgodo-ser ändamålet utan att nyss berörda, inom beskattningen tillämpade prin-ciper frångås och även i övrigt utan egentligt ingrepp i det skatterättsliga regelsystemet. Enklast torde vara att kasta om bevisbördan mellan taxerings-myndigheterna och den skattskyldige vid bedömande, huruvida bidrag till vetenskap är erforderliga för inkomstens förvärvande eller bibehållande. Man kan utgå ifrån att en dylik presumtion av skattedomstolarna anses bru-ten, om bidrag lämnas till annan vetenskap än sådan, som är ägnad att främ-ja svenskt näringsliv.

Över motionen har yttranden under hand inhämtats från riksskattenämnden, allmänna ombudet hos mellankommunala prövningsnämnden samt forsk-ningsrådets samarbetsdelegation. Innehållet i dessa yttranden framgår av en vid detta betänkande fogad *Bilaga*, till vilken utskottet hänvisar.

Forskningsrådets samarbetsdelegation har tillika ingivit en upprättad översikt över viss utländsk lagstiftning i ämnet.

Utskottet

Gällande skattelagstiftning saknar speciella regler om hur bidrag till vetenskaplig forskning eller till undervisning skall behandlas i skattehänseende. Frågan om avdrag skall medges vid inkomsttaxeringen för dylika bidrag blir därför att bedöma enligt kommunalskattelagens allmänna regler om vad som är att hänföra till driftkostnad. I enlighet härmed medges i praxis avdrag för bidrag till vetenskaplig forskning under förutsättning att bidraget kan anses såsom en omkostnad för intäkternas förvärvande och bibehållande. Hittills har praxis varit tämligen restriktiv och i huvudsak har avdrag medgivits endast om den vetenskapliga forskningen haft karaktär av s. k. målforskning eller eljest haft en mera direkt eller påtaglig betydelse för bidragsgivarens intäktsförvärv. En förutsättning för avdragsrätten synes vara, att mottagaren driver verksamhet av sådan art, att kostnaderna för verksamheten skulle vara avdragsgilla för bidragsgivaren, därest denne själv utövat verksamheten. Mottagarens verksamhet får således icke vara av alltför allmän natur.

I den föreliggande motionen yrkas sådan ändring i lagstiftningen att väsentligt vidgade möjligheter införes till avdrag såsom omkostnad för bidrag till vetenskaplig verksamhet. Avdrag borde enligt motionärens mening medges för bidrag till vetenskaplig verksamhet, försåvitt verksamheten icke uppenbarligen saknar betydelse för förvärvande och bibehållande av den skattskyldiges intäkter.

Vid tiden för tillkomsten av 1928 års kommunalskattelag var frågan om avdragsrätt för bidrag till vetenskaplig verksamhet föga aktuell. I allmänhet bedrevs den forskning, som ansågs ha speciellt intresse för företagen, av företagets anställda och kostnaden härför blev avdragsgill som andra driftkostnader. I detta hänseende har emellertid förhållandena ändrats. Företagen har alltmer kommit till insikt om den vetenskapliga verksamhetens stora betydelse för framåtskridandet och många näringsidkare har funnit det angeläget eller rent av nödvändigt att investera mer i forskning och utbildning. Därvid har intresset inte enbart varit inriktat på målforskning utan även på den s. k. grundforskningen. Den snabba utvecklingen och de många nya problemen på vetenskapens område har vidare medfört att forskningen inte alltid med fördel kan bedrivas inom företagen. Därför har ett flertal forskningsinstitut upprättats för olika branscher — ofta med bidrag från staten — för att bedriva forskning av betydelse för branschen.

Motionärens yrkande får ses mot bakgrunden av nu nämnda ändrade förhållanden. Ett bifall till yrkandet skulle medföra att avdragsrätten, som nu i huvudsak avser endast bidrag till målforskning, skulle utsträckas att omfatta även bidrag till grundforskning och praktiskt taget all vetenskaplig undervisning. Vid remissbehandlingen av den föreliggande motionen har enighet rått om önskvärdheten av en utvidgning av avdragsrätten. Mot den föreslagna utformningen av motionsförslaget har emellertid i remissyttrandena

riktats kritik. Sålunda har från riksskattenämndens sida inväntats att avdragsrätten enligt förslaget skulle bli alltför omfattande. Å andra sidan har allmänna ombudet hos mellankommunala prövningsnämnden ansett att något krav på att forskningen skall vara vetenskaplig inte bör uppställas för avdragsrätt. Allmänna ombudet har vidare ifrågasatt, om icke en viss utvidgning av avdragsrätten är möjlig redan inom ramen för gällande lagstiftning.

Enligt utskottets mening föreligger skäl för en omprövning av frågan om avdragsrätt för bidrag till forskningsverksamhet. Utskottet är dock inte berett att tillstyrka motionsyrkandet om omedelbar lagstiftning medförande en så vidsträckt avdragsrätt som den av motionären åsyftade. Emellertid anser utskottet frågan vara av sådan karaktär att den bör göras till föremål för närmare utredning. Därvid bör bl. a. övervägas om och i så fall under vilka förutsättningar avdrag bör ges för bidrag till grundforskning. Tillika bör undersökas om åtskillnad lämpligen bör göras mellan bidrag av engångskaraktär och löpande bidrag till verksamheten. Även andra problem, som kan uppkomma under utredningens gång, bör förutsättningslöst utredas.

Under hänvisning till det anförda vill utskottet föreslå riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en utredning i ämnet.

Under återopandande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte i anledning av motionen II: 421 av herr Kollberg i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning av frågan om avdragsrätt vid beskattningen för bidrag till forskningsverksamhet.

Stockholm den 10 november 1959.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Eriksson, Snygg, Spetz, Jansson och Gustaf Elofsson, fröken Ranmark, herrar Möller, Kronstrand, Mattsson och Gustaf Henry Hansson; samt

från andra kammaren: herrar Ericsson i Kinna, Sundström*, Brandt i Aspabruk, Kollberg, Allard, Vigelsbo, Magnusson i Borås*, Gustafson i Göteborg, Darlin och Andersson i Essvik.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Riksskattenämnden

Enligt gällande skattelagstiftning medges avdrag för bidrag till vetenskaplig forskning under förutsättning att bidraget kan anses såsom en omkostnad för intäkternas förvärvande och bibehållande. En genomgång av förefintliga rättsfall i ämnet visar, att praxis hittills varit tämligen restriktiv och i huvudsak medgivit avdrag endast om den vetenskapliga forskningen haft karaktär av målforskning eller eljest haft en mera direkt eller påtaglig betydelse för bidragsgivarens intäktsförvärv.

I likhet med motionären anser riksskattenämnden, att vägande skäl föreligger för en utvidgning av avdragsrätten till att gälla även sådana bidrag av hithörande slag, som äro av mera allmän eller indirekt betydelse för bidragsgivarens förvärvsverksamhet. Utvecklingen har medfört att det numera förefaller naturligt och ej sällan nödvändigt att t. ex. de större industriföretagen ekonomiskt understödja även sådan vetenskaplig forskning, som först på längre sikt väntas bliva av ekonomisk betydelse för företagen.

Fastän riksskattenämnden sålunda i princip delar motionärens uppfattning i förevarande fråga, är nämnden emellertid icke beredd att tillstyrka den i motionen föreslagna lösningen.

Motionären föreslår att avdrag skall medgivas för bidrag till »vetenskaplig verksamhet» försåvitt verksamheten »icke uppenbarligen saknar betydelse» för förvärvande och bibehållande av den skattskyldiges intäkter.

Uttrycket »vetenskaplig verksamhet» synes alltför vittomfattande och oklart. Med vetenskaplig verksamhet åsyftar motionären även vetenskaplig undervisning. Om avdragsrätten utan inskränkning skulle utsträckas till att även omfatta den vetenskapliga undervisningen, skulle detta emellertid föra alltför långt; en dylik regel synes sålunda kunna medföra att nya högskolor — utöver de av statsmakterna beslutade — skulle kunna inrättas och drivas förmedelst bidrag, som i realiteten voro att till betydande del anse såsom lämnade av det allmänna. Det synes därför lämpligare att avdragsrätten begränsas till att avse vetenskaplig forskning; anmärkas må att skattelagstiftningen i annat sammanhang redan arbetar med nämnda begrepp (kommunalskattelagen 53 § 1 mom. e). Det kan även ifrågasättas om icke avdragsrätten bör begränsas till naturvetenskaplig, ekonomisk och teknisk forskning, som måste anses stå bidragsgivarnas förvärvsverksamhet närmare än forskning av andra slag. Vidare kan det förtjäna övervägas om icke avdragsrätten bör begränsas till inkomstslagen rörelse och jordbruk.

Såsom framgår av det förut anförda, föreslår motionären en omkastning av bevisbördan beträffande ifrågavarande bidrag, i det att avdrag skulle medges försåvitt verksamheten icke uppenbarligen saknade betydelse för intäktsförvärvet. Riksskattenämnden anser sig bl. a. av principiella skäl böra avstyrka en dylik regel. Den erforderliga uppmjukningen av nuvarande regler skulle man enligt nämndens mening kunna vinna genom en bestämmelse, enligt vilken avdrag medgaves för sådant bidrag till vetenskaplig forskning, »som kan antagas vara av betydelse» för den skattskyldiges intäktsförvärv.

De erinringar, som sålunda enligt riksskattenämndens mening kunna göras mot motionärens förslag, synas böra medföra att förslaget icke utan närmare utredning lägges till grund för lagstiftning. Frågans stora bety-

delse för vårt näringsliv, sett på längre sikt, bör emellertid föranleda till att en sådan utredning skyndsamt genomföres. Vid utredningen torde även böra närmare undersökas, huru förevarande fråga blivit löst enligt våra grannländers lagstiftning.

Suppleanten Ohlin avgav följande särskilda yttrande:

Jag delar icke majoritetens mening att avdragsrätten bör begränsas till bidrag till vetenskaplig forskning.

Om svensk exportindustri skall kunna hävda sig i konkurrensen med andra högt industrialiserade länder, måste den nu rådande bristen på vetenskapliga forskare hävas snarast möjligt. Gränsen mellan forskning och undervisning på det vetenskapliga planet är emellertid svår att draga. Det ligger i sakens natur, att verksamheten vid de högre läroanstalterna, framför allt vid universitetens naturvetenskapliga fakulteter samt vid de tekniska högskolorna och handelshögskolorna, till väsentlig del inriktas på undervisning, som strängt taget icke kan betecknas såsom vetenskaplig verksamhet men som är en nödvändig förutsättning för rekrytering och utbildning av den vetenskapliga forskarstab. Även bidrag till sådan högre undervisning, som har direkt betydelse för de för näringslivets utveckling nödvändiga vetenskaperna, bör enligt min mening omfattas av avdragsrätten. Majoritetens farhågor, att detta skulle giva upphov till på privat initiativ grundade nya högskolor, synas mig överdrivna.

I övrigt delar jag majoritetens mening och instämmer i uttalandet, att motionärens förslag skyndsamt bör göras till föremål för närmare utredning.

Allmänna ombudet hos mellankommunala prövningsnämnden

Under årtionden närmast före och efter sekelskiftet var forsknings- och uppfinnarverksamheten som regel en enmans- eller fåmansuppgift. Flera av våra nuvarande stora företag inom verkstadsindustrin som tillkom under denna tid grundade sin verksamhet på uppfinningar av enstaka tekniska genier. Som exempel på sådana företag kan nämnas Asea, Aga, de Laval, Primus (Bahco), Separator och Svenska Kullagerfabriken. Numera har forsknings- och uppfinnarverksamheten fått annan karaktär. Ofta uppställer företagen ett bestämt mål och forsknings- och uppfinnarverksamheten inriktas från början på att nå detta. Forskningen måste då uppläggas systematiskt och får ofta en mycket stor bredd. Utvecklingen på forsknings- och uppfinnarområdet har alltså gått från individuell till kollektiv verksamhet. Flera företag inom svenska läkemedelsindustrin kan anföras som exempel på att mycket omfattande grupparbeten lett till synnerligen goda ekonomiska resultat.

Den nu berörda utvecklingen är en internationell företeelse. Enligt uppgift från ledningen för ett svenskt företag tillhörande en världskoncern inom den elektriska svagströmsbranschen har dess moderföretag omkring 150 000 anställda, varav ungefär 30 000 sysslar med forsknings- och experimentarbeten. De svenska företagen har ofta svårt att hålla jämna steg i den tekniska utvecklingen med utländska företag med sådana resurser. Bristen på svenska tekniker är ibland besvärande. Som exempel härpå kan nämnas, att ett svenskt industriföretag under år 1955 inrättat ett utvecklingslaboratorium utomlands. Enligt uppgift i företagets besvär över 1958 års inkomsttaxering sysselsättes vid detta laboratorium, under ledning av en svensk laboratoriechef, 13 utländska civilingenjörer, 19 laboranter, 1 sekreterare och 3 experimentarbetare.

En följd av den ökade bredden på forskningsarbetet har blivit att ett före-

tag ofta inte ensamt orkar bekosta allt forskningsarbete, varför forskningsuppgifter behöver lösas kollektivt. Ibland har olika branscher gemensamma forskningsuppgifter. (Exempel: Konservforskningsinstitut.)

Har då skattedomstolarna vid bedömningen av avdragsrätten för bidrag till forskningsverksamhet o. d. tillräckligt beaktat den berörda utvecklingen mot ökat behov av kollektiv och ibland mindre branschbunden forskningsverksamhet?

Vid en genomgång av bifogade¹ inom riksskattenämnden gjorda sammanställning av rättsfall angående avdrag för forskningsbidrag torde man komma till att viss uppmjukning av nuvarande praxis är befogad. Jag har sammanfört önskvärda ändringar i fråga om avdragsrätten i följande tre huvudgrupper.

1. Kravet att forskningen skall vara vetenskaplig bör bortfalla

Exempel:

Riksskattenämnden har i ett förhandsbesked den 17/5 1955 förklarat försäkringsbolag vara berättigade till avdrag för bidrag till viss forskning under förutsättning att den är vetenskaplig. Om den gemensamma forskningen gäller exempelvis användning av datamaskiner inom försäkringsrörelsen — delta är en mycket viktig organisatorisk fråga inom branschen — kunde denna väl knappast betecknats såsom vetenskaplig och avdragsrätt för bidrag skulle alltså inte ha medgivits.

Kravet att forskning skall vara vetenskaplig är företagsekonomiskt meningslöst. Avdragsrätten bör därför utsträckas till att avse även forskning av så praktisk karaktär, att den inte kan betecknas som vetenskaplig. Avdrag bör alltså medges för bidrag till exempelvis gemensamma maskinstudier, standardiseringsarbeten, nomenklaturkonventioner etc.

2. Det bör inte krävas att forskning, som bedrivs utan samband med undervisning, skall vara branschbunden

Exempel på ifrågasatt ändring av praxis:

Med hänsyn till arten av A.-B. Elektrolux' tillverkning borde bolaget medgivas avdrag för bidrag till Hemmets forskningsinstitut.

3. Avdragsrätten synes kunna utsträckas till bidrag till vetenskaplig verksamhet i förening med undervisning under förutsättning att den vetenskapliga verksamheten avser samma bransch som bidragsgivarens

Undervisning och vetenskaplig verksamhet är som regel intimt förbundna, dels därför att de specialiserade vetenskapsmännen kommer från grupper av personer som driver allmänna studier inom ett visst område, dels därför att ledarna av den vetenskapliga verksamheten som regel både utövar vetenskaplig verksamhet och meddelar undervisning. Den omständigheten att branschavgränsad forskning bedrivs i förening med undervisning synes ej böra utgöra hinder för avdragsrätt. Avdrag medgives således för kostnader för yrkesskolor vid verkstadsföretag; ofta erhåller företagen t. o. m. statsbidrag för sådan verksamhet. Ett skogsägande pappersbruk i Örebro har medgivits avdrag för bidrag till Värmlands och Örebro läns skogvaktare- och kolarekolor (se RÅ 1956 not 71). Avdrag för bidrag till undervisning på lägre plan medgives alltså redan nu under vissa förutsättningar. I princip synes därför avdrag böra medgivas även för bidrag till branschavgränsad vetenskaplig verksamhet i förening med studier på högre plan under förutsättning att ett intimt samband föreligger med bidragsgivarens verksamhet. Bidrag från varv till en skeppsbyggnadssektion vid en högskola eller vid ett

¹ Här utesluten.

tekniskt gymnasium och från rederier till sjöbefälsskolor borde alltså vara skattemässigt avdragsgilla.

De nu under punkterna 1—3 angivna önskemålen om viss uppmjukning av praxis skulle inte innebära någon väsentlig utvidgning av avdragsrätten. Någon ändrad lagstiftning synes ej erfordras för att åstadkomma en något generösare bedömning av avdragsrätt för bidrag till kollektiv forskning utan ett uttalande om önskvärdheten av en sådan rättstillämpning skulle måhända vara tillräckligt.

De i motionen framförda synpunkterna synes emellertid innebära, att bidrag från näringslivet till vetenskaplig verksamhet i förening med teknisk naturvetenskaplig och ekonomisk undervisning normalt skulle vara avdragsgilla, även om verksamheten inte vore branschavgränsad. Det kan nämnas att det svenska näringslivet för några år sedan lämnade bidrag till Handelshögskolan i Stockholm med sammanlagt 10 miljoner kronor. Avdrag härför medgavs icke vid beskattningen men det torde vara motionärens önskan att liknande bidrag för framtiden skulle bli avdragsgilla. Goda skäl kan anföras härför, men då en så vidsträckt avdragsrätt för bidrag till undervisning och utbildning skulle strida mot nu gällande beskattningsprinciper, synes frågan behöva närmare utredas.

Forskningsrådets samarbetsdelegation

Delegationen, som finner den i motionen anförda motiveringen synnerligen stark, anser de där föreslagna åtgärderna väl lämpade att stödja teknisk-vetenskaplig forskning.

Övriga forskningsområden torde endast i begränsad omfattning kunna draga nytta av de i motionen föreslagna åtgärderna, varför samarbetsdelegationen avser fullfölja en i vissa avseenden redan påbörjad utredning om skattefrihet inom dessa områden. Delegationen torde framdeles återkomma med framställningar i sådant syfte.

Nödvändigheten att kunna erhålla bidrag från näringslivet och privatpersoner till vetenskaplig forskning framstår med ökad skärpa sedan propositionen om ökat stöd till forskningen framlagts. De belopp som där föreslås för närmaste budgetår är betydligt lägre än de av universitetsutredningen föreslagna. Det synes alltså i nuläget icke vara möjligt för staten att genom statsanslag täcka det starkt ökade medelsbehov som modern forskning medför.

Som sammanfattning får delegationen uttala att den livligt tillstyrker herr Kollbergs motion angående skatteavdrag för bidrag till vetenskaplig forskning.

I handläggningen av detta ärende har deltagit representanter för de i samarbetsdelegationen ingående råden, nämligen Atomkommittén, Jordbrukets forskningsråd, Statens medicinska forskningsråd, Statens naturvetenskapliga forskningsråd, Statens samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsråd och Statens tekniska forskningsråd.